

L E G E
privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de
construcție a 4 conducte de transport al gazelor naturale, pe direcțiile: râul Prut-
SMG Ungheni-PMG Todirești, Centura mun. Chișinău, Cimișlia-Hîncești și
Ungheni-Bălți-Drochia

nr. ____ din _____

În temeiul art.5 alin.(1) lit.e) și alin.(3) și al art.6 alin.(1) lit.a) din [Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999](#),
Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.1. – Se declară de utilitate publică lucrările de interes național de construcție a conductelor de transport al gazelor naturale: Pe direcția Râul Prut - SMG Ungheni - PMG Todirești; Pe direcția NE - SE a mun. Chișinău (Centura mun. Chișinău); Racordarea conductei branșament Cimișlia - Hîncești la conducta de transport gaze naturale prevăzută pentru inelarea mun. Chișinău; Pe direcția Ungheni - Bălți - Drochia, cu conectarea la conducta de aspirație a SC Drochia cuplată la rețeaua de transport al gazelor naturale Ananiev – Cernăuți – Bogorodicieni.

Art.2. – Obiecte ale exproprierii

a) Obiectul exproprierii îl constituie bunurile imobile proprietate privată necesare pentru realizarea lucrărilor de construcție a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 1.

- Pentru construirea rețelei de transport al gazelor naturale, pe direcția râul Prut - SMG Ungheni - PMG Todirești: bunurile imobile (terenurile) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: com. Petrești, raionul Ungheni - satul Semeni, raionul Ungheni - com. Zagarancea, raionul Ungheni.

- Pentru construirea rețelei de transport al gazelor naturale, pe direcția NE-SE a mun. Chișinău (Centura mun. Chișinău): bunurile imobile (terenurile) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: satul Roșcani, raionul Strășeni; orașul Vatra, mun. Chișinău; satul Cojușna, raionul Strășeni; satul Scoreni, raionul Strășeni; satul Malcoci, raionul Ialoveni; satul Nimoreni, raionul Ialoveni; satul Suruceni, raionul Ialoveni; satul Dănceni, raionul Ialoveni; satul Brăila, comuna Băcioi, mun. Chișinău; satul Frumușica, comuna Băcioi, mun. Chișinău; comuna Băcioi, municipiul Chișinău; satul Revaca, or. Sîngera, mun. Chișinău; satul Floreni, raionul Anenii Noi; satul Mereni, raionul Anenii Noi.

- Pentru construirea rețelei de transport al gazelor naturale pentru racordarea conductei branșament Cimișlia-Hîncești la conducta magistrală, prevăzută pentru inelarea mun. Chișinău: bunurile imobile (terenurile) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: satul Mereni, raionul Anenii Noi; satul Humulești, comuna Bubuieci, municipiul Chișinău; satul Valea Coloniței, raionul Criuleni; comuna Dolinnoe, raionul Criuleni; satul Colonița, mun. Chișinău; orașul Stăuceni, mun. Chișinău, satul Hulboaca, comuna Grătiești, mun. Chișinău; comuna Grătiești, mun. Chișinău; satul Sireți, raionul Strășeni.

- Pentru construirea rețelei de transport al gazelor naturale, pe direcția Ungheni - Bălți - Drochia, cu conectarea la conducta de aspirație a SC Drochia amplasată pe rețeaua de transport al gazelor naturale Ananiev-Cernăuți-Bogorodicieni: bunurile imobile (terenurile) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: satul Miciurin, raionul Drochia; satul Sofia, raionul Drochia; comuna Hăsnășenii Noi, raionul Drochia; comuna Dobrogea Veche, raionul Sângerei; satul Dobrogea Nouă, raionul Sângerei; orașul Biruința, raionul Sângerei; Heciul Nou, raionul Sângerei; satul Mărinești, raionul Sângerei; satul Mîndreștii Noi, raionul Sângerei; - comuna Bilicenii Noi, raionul Sângerei; satul Lipovanca, raionul Sângerei; Coada Iazului, raionul Sângerei; comună Pompa, raionul Fălești; satul Glicenci, raionul Fălești; Ișcălău, raionul Fălești; satul Doltu, raionul Fălești; satul Hitrești, raionul Fălești; satul Sărata Nouă, raionul Fălești; Comuna Ciolacu Nou, raionul Fălești; satul Făgădău, raionul Fălești; satul Bușila, raionul Ungheni; comuna Todirești, raionul Ungheni.

b) Pentru bunurile imobile proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale necesare realizării lucrărilor prevăzute la art. 1, dreptul de folosință se exercită cu titlu gratuit, prin efectul legii, în condițiile art. 74 alin. (1) și alin. (11) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, fără a fi necesară încheierea unor acte juridice, îndeplinirea altor formalități sau achitarea vreunei compensații.

Art.3. – Exproprierea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 lit.a) se referă la acele bunuri imobile (terenuri) care vor fi afectate permanent de lucrările de construcție pentru obiectivele de suprafață aferente conductelor de transport gaze naturale indicate la Art.1, iar exproprierea dreptului de folosință prevăzut la art.2 lit.b) se va efectua temporar, pe durata executării lucrărilor de construcție a conductelor menționate.

Art.5.

(1) Guvernul, prin intermediul Instituției Publice „Unitatea pentru Implementarea Proiectelor în domeniul Energeticii”, va asigura, în numele statului, implementarea măsurilor necesare pentru exproprierea bunurilor imobile proprietate privată, utilizate pentru lucrările de construcție a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 1, situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică de interes național, identificate potrivit documentației tehnico-economice, care include:

Studiul de fezabilitate, elaborat și aprobat de către S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;

Proiectul tehnic, elaborat, în condițiile legislației privind construcțiile și normele tehnice aplicabile.

(2) Bunurile imobile proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare realizării lucrărilor de construcție prevăzute la art. 1, vor fi utilizate în baza dreptului de folosință cu titlu gratuit, în condițiile art. 74 alin. (1) și alin. (11) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

(3) Plata despăgubirilor către expropriați pentru exproprierea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, precum și pentru exproprierea temporară a dreptului de folosință, se va efectua de către Instituția Publică „Unitatea pentru Implementarea Proiectelor în domeniul Energeticii”, din mijloacele alocate de către S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, pentru proiectele de dezvoltare a rețelelor de gaze naturale, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Memorandumul de înțelegere încheiat între părți.

Art.6. –

Prin derogare de la prevederile cadrului normativ național care reglementează procedura de emitere a autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național, în procesul de executare a lucrărilor prevăzute la art. 2:

- autorizația de construire și autorizația de desființare se emit fără prezentarea acordului scris al proprietarului și a acordului autentificat notarial al coproprietarilor de bunuri imobile (terenuri);
- proprietarii și coproprietarii bunurilor imobile afectate de lucrări vor fi informați în prealabil cu privire la executarea lucrărilor, fie prin notificare personală, fie prin informare centralizată, realizată prin afișare la sediile autorităților administrației publice locale competente;
- dovada informării prealabile se realizează printr-o confirmare scrisă emisă de solicitantul autorizației, anexată la documentația necesară pentru emiterea acesteia;
- nu este necesară prezentarea certificatului preliminar de performanță energetică în cazul prevăzut de Legea nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor;
- nu este necesară prezentarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică la momentul solicitării autorizației de construire, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate numai după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică, în conformitate cu prevederile Legii nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic.

Art.7.

Prin derogare de la prevederile art. 105 alin. (2) lit. b) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, certificatul de urbanism pentru proiectare aferent lucrărilor declarate de utilitate publică de interes național:

- se emite fără prezentarea acordului scris al proprietarului;
- informarea prealabilă a proprietarilor și coproprietarilor bunurilor imobile afectate se va efectua fie prin notificare personală, fie prin informare centralizată prin afișare la sediile autorităților administrației publice locale;
- dovada informării va fi reprezentată de confirmarea scrisă emisă de solicitantul certificatului de urbanism, anexată la cererea de emitere a actului.

Art.8. Prin derogare de la prevederile art. 9 alin. (1) din Legea drumurilor nr. 509/1995, autorizația de amplasare a obiectivului în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia se emite de către administratorul drumului la solicitarea instituției publice din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicii în domeniile de competență ale acestuia.

Art.9. Prin derogare de la dispozițiile [Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999](#), cu excepția art.11, 12, 14 și 15, pentru lucrările de interes național de construcție a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art.1, se instituie o procedură specială de expropriere prezentată în anexa la prezenta lege.

Art.10.

(1) Lucrările de construcție de utilitate publică de interes național se vor iniția numai după ce activitățile de construire a conductelor pentru transportul gazelor naturale au parcurs procedura de evaluare a impactului asupra mediului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și s-a obținut acordul de mediu.

(2)

(2) În procesul realizării lucrărilor menționate se vor respecta măsurile pentru evitarea, prevenirea sau minimizarea și, după caz, compensarea impactului negativ asupra mediului, precum și măsurile de realizare a analizei post-proiect și condițiile de protecție a mediului, care trebuie respectate la etapele de construire, funcționare și dezafectare, prevăzute în acordul de mediu emis conform Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

(3) Proiectarea traseului conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 2 se realizează cu respectarea prevederilor art. 73 din Codul subsolului nr. 3/2009, fiind necesară obținerea avizului Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale privind existența sau lipsa substanțelor minerale utile pe teritoriul preconizat pentru trasarea acestora.

(4) În procesul de proiectare și construire a conductelor de transport al gazelor

naturale se respectă prevederile Legii apelor nr. 272/2011, inclusiv cele privind modul de folosință și protecție a fâșiilor riverane.

Art.11. Autorizația de construire se va emite în conformitate cu Codul Urbanismului și construcțiilor și actele normative aferente..

Art.12. – Lucrările de construcție a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la Art.1 vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere, fără a afecta desfășurarea acesteia.

Art.13. – Prin derogare de la prevederile Codului funciar nr.22/15.02.2024, retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național de construcție a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la Art.1, are loc prin efectul prezentei legi și este:

a) definitivă, în cazul terenurilor afectate de lucrările supratere necesare pentru construcția conductei menționate; și

b) temporară, în cazul terenurilor afectate de lucrările subterane necesare pentru construcția conductei menționate, pe durata executării acestor lucrări;

c) definitivă, în cazul terenurilor din fondul forestier proprietate publică a statului, pentru segmentul de trecere a conductei de gaze naturale, inclusiv suprafața din zona de protecție aferentă, în care se interzice efectuarea lucrărilor silvice ce pot perturba funcționarea normală a rețelelor de gaze naturale, cu trecerea acestora în categoria terenurilor destinate construcțiilor și amenajărilor;

d) temporară, în cazul terenurilor din fondul forestier proprietate publică a statului afectate pe durata executării lucrărilor supratere și subterane necesare pentru construcția obiectivelor menționate la art. 2, cu compensarea cheltuielilor necesare pentru reîmpădurirea acestor suprafețe din mijloacele financiare alocate de la SRL „Vestmoldtransgaz”.

Art.14. – Guvernul prin intermediul Agenției Relații Funciare și Cadstru va asigura **înregistrarea** (prin intabulare și/sau notare) a dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi ale statului asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2.

Art.15. –

Prin efectul prezentei legi, S.R.L. „Vestmoldtransgaz” beneficiază, cu titlu gratuit, de **dreptul de folosință legal constituit** asupra bunurilor imobile expropriate, după cum urmează:

- în cazul obiectelor exproprierii prevăzute la art. 2 lit. a), care vor fi afectate permanent de lucrările supratere, pe întreaga durată de exploatare a conductelor de transport al gazelor naturale menționate la art. 1:
- dreptul de folosință asupra terenurilor necesare pentru construcția și amplasarea conductelor menționate;

- dreptul de folosință asupra terenurilor necesare pentru realizarea lucrărilor și obținerea tuturor autorizațiilor aferente, precum și pentru exploatarea, întreținerea și modernizarea ulterioară a acestora;
- în cazul obiectelor exproprierii prevăzute la art. 2 lit. b), care vor fi afectate temporar pe durata realizării lucrărilor subterane;
- dreptul de folosință asupra terenurilor necesare pentru realizarea lucrărilor de construcție și obținerea tuturor autorizațiilor aferente.

(2) Dreptul de folosință prevăzut la alin. (1) nu afectează regimul juridic al proprietății terenurilor respective, care rămân în proprietatea statului sau a autorităților administrației publice locale, după caz, și se exercită în limitele necesare desfășurării obiectivelor prevăzute la art. 1.

(3) În cazul în care S.R.L. „Vestmoldtransgaz” își încetează activitatea sau își pierde calitatea de operator al sistemului de transport al gazelor naturale, dreptul de folosință instituit prin prezenta lege se revocă de drept, fără alte formalități, și se transmite, după caz, noului operator desemnat conform legii.

Art.16. – Responsabil de efectuarea lucrărilor cadastrale (delimitarea, întocmirea și actualizarea planurilor cadastrale, planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile), întocmirea dosarelor cadastrale, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile (terenurilor) menționate la art. 2 este Întreprindea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”. Finanțarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate vor fi realizate prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” din alocațiile bugetare alocate de SRL „Vestmoldtransgaz”. Responsabil de elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului, lucrările de sistematizare a terenurilor și corectare a erorilor este Întreprindea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, iar finanțarea acestor lucrări va fi realizată prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” din mijloacele financiare alocate de SRL „Vestmoldtransgaz”.

Art.17. Prin derogare de la prevederile art. 3 și art. 15 alin. (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, inițierea formării bunului imobil se efectuează de către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, iar aprobarea documentației cadastrale – de către Agenția Proprietății Publice. După publicarea actului de expropriere, bunurile imobile indicate la art. 2 lit. a) se transmit în administrarea Agenției Proprietății Publice. În baza actului de expropriere și a dosarelor cadastrale perfectate în modul stabilit de actele normative, la

cererea titularului de drept, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile, din contul mijloacelor financiare alocate de SRL „Vestmoldtransgaz”.

Art.18. – (1) Recunoașterea studiilor, calificărilor și atestatelor, precum și a documentelor justificative aferente, eliberate de autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene, pentru personalul antrenat în mod direct sau indirect de către S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, exclusiv în scopul executării lucrărilor de construcție, reconstrucție, operare, exploatare și întreținere a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 1, se efectuează cu respectarea condițiilor și procedurilor prevăzute la Capitolul IV din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase.

(2) În sensul alin.(1), recunoașterea studiilor, calificărilor și atestărilor și a actelor aferente presupune recunoașterea automată, completă și necondiționată a studiilor/formării profesionale (inclusiv a diplomelor și a altor acte de studii), calificărilor (inclusiv a certificatelor de calificare și altor acte similare) și a competenței profesionale a persoanelor respective în temeiul actelor corespunzătoare eliberate de către organele statelor membre ale Uniunii Europene, fără a fi necesară urmarea suplimentară a altor forme de instruire, susținerea altor probe, teste sau examene ori obținerea altor acte de studii similare în Republica Moldova.

(3) În urma recunoașterii prevăzute la alin. (1), persoanele care beneficiază de această recunoaștere obțin drepturi depline de a exercita în Republica Moldova meseriile, profesiile, specialitățile și activitățile respective, **exclusiv în legătură cu realizarea lucrărilor de construcție, reconstrucție, operare, exploatare și/sau întreținere a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 1 din prezenta lege**, în temeiul studiilor, calificărilor și/sau atestărilor obținute în statele membre ale Uniunii Europene, în condiții egale cu persoanele care exercită activități similare în baza actelor de studii recunoscute în Republica Moldova. Studiile, calificările și atestările acestor persoane, obținute în statele membre ale Uniunii Europene, sunt considerate echivalente, în scopurile prezentei legi, cu cele corespunzătoare sau comparabile obținute în Republica Moldova.

(4) În temeiul recunoașterii prevăzute la alin.(1), în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de către persoana juridică (operatorul economic) angajator sau contractor al persoanei fizice care beneficiază de recunoaștere în condițiile alin.(1), entitatea competentă eliberează o confirmare privind recunoașterea în condițiile alin.(1). Persoana juridică (operatorul economic) prezintă lista persoanelor care beneficiază de recunoaștere conform alin.(1), precum și fie actele care confirmă studiile, calificările și atestările respective, eliberate de către organele statelor membre ale Uniunii Europene, fie copiile legalizate de pe acestea.

Art.19. – (1) Prin efectul prezentei legi se recunosc licențele, autorizațiile și alte acte permissive, eliberate de către organele statelor membre ale Uniunii Europene, abilitate în modul stabilit de legislația statelor respective, **persoanelor juridice (operatorilor economici) contractate, în modul stabilit de legislația Republicii Moldova, de către S.R.L „Vestmoldtransgaz”**, exclusiv pentru executarea lucrărilor de construcție și/sau de reconstrucție a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 1 din prezenta lege.

(2) În sensul alin.(1), recunoașterea licențelor, autorizațiilor și altor acte permissive presupune recunoașterea automată, completă și necondiționată a actelor permissive, precum acestea sânt definite la art.2 din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, eliberate de către organele statelor membre ale Uniunii Europene, fără a fi necesară obținerea altor acte permissive, parcurgerea unor proceduri suplimentare sau îndeplinirea altor formalități în Republica Moldova.

(3) În urma recunoașterii prevăzute la alin. (1), persoanele juridice (operatorii economici) care beneficiază de această recunoaștere obțin drepturi depline de a desfășura pe teritoriul Republicii Moldova exclusiv activitățile legate de executarea lucrărilor de construcție și/sau de reconstrucție a conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 1 din prezenta lege, în temeiul licențelor, autorizațiilor ori altor acte permissive eliberate de către autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene.

Licențele, autorizațiile și alte acte permissive recunoscute în temeiul alin. (1) se consideră echivalente, în scopul aplicării prezentei legi, cu cele eliberate de autoritățile competente ale Republicii Moldova, exclusiv pentru activitățile menționate.

(4) În temeiul recunoașterii prevăzute la alin.(1), în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de către persoana juridică (operatorul economic) care beneficiază de recunoaștere în condițiile alin.(1), entitatea competentă eliberează o confirmare privind recunoașterea actului respectiv. Persoanele juridice (operatorii economici) indicate anexează fie actele permissive respective, eliberate de către organele statelor membre ale Uniunii Europene, fie copiile legalizate de pe acestea..

Art.20. – (1) Executarea lucrărilor de construcție a rețelilor de transport al gazelor naturale prevăzute la art. 1 din prezenta lege se realizează în conformitate cu proiectul tehnic elaborat conform normelor de proiectare și a normelor de execuție a lucrărilor de construcție aprobate de către Guvernul Republicii Moldova prin intermediul organului central de specialitate respectiv.

(2) Operarea, exploatarea și întreținerea conductelor de transport al gazelor naturale prevăzute la art.1 din prezenta lege se efectuează în conformitate cu normele, reglementările și regulile tehnice aplicabile aprobate potrivit procedurilor reglementate la alin(1) din prezentul articol.

Art. 21. Atât procedura de expropriere, cât și lucrările de construcție a obiectivelor de utilitate publică prevăzute la art.1, care fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate ori sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea bunului imobil (terenului) expropriat sau, după caz, privind dreptul de folosință expropriat.

Art. 22. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării sale în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Actele normative și reglementările tehnice se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi, care instituie norme juridice speciale.

Art. 23. – Controlul asupra executării prezentei legi se pune în sarcina Guvernului.

Art.24. — Dispoziții tranzitorii

(1) **S.R.L. „Vestmoldtransgaz”** va elabora și aproba **Studiul de fezabilitate** pentru proiectele prevăzute la art. 1, în termen de **xx luni** de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În termen de **x luni** de la aprobarea Studiului de fezabilitate, **S.R.L. „Vestmoldtransgaz”** va elabora și aproba **Proiectul tehnic** aferent.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Anexă

Procedura specială de expropriere aplicabilă construcției conductelor de transport al gazelor naturale: Pe direcția râul Prut - SMG Ungheni - PMG Todirești; Pe direcția NE - SE a mun. Chișinău (Centura mun. Chișinău); Racordarea conductei branșament Cimișlia - Hîncești la conducta magistrală de transport al gaze naturale prevăzută pentru inelarea mun. Chișinău; Pe direcția Ungheni - Bălți - Drochia, cu conectarea la conducta de aspirație a SC Drochia amplasată pe rețeaua de transport al gazelor naturale Ananiev – Cernăuți – Bogorodicieni

1. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 1, SRL „Vestmoldtransgaz” va asigura, în termen de 20 de zile semnarea Acordurilor/memorandumurilor de înțelegere cu instituțiile de stat abilitate în sensul prezentei legi cu alocarea mijloacelor financiare necesare estimate.
2. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 1, Întreprindea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 60 de zile, va executa lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului în localitățile afectate de lucrările de construcție conform art. 2.
3. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 1 și prezentarea documentației de proiect aprobate de către **S.R.L. „Vestmoldtransgaz”**,

Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 45 de zile, va identifica proprietarii bunurilor imobile afectate, prevăzute la **art. 2 lit. a) și b)**. Concomitent, **instituția abilitată cu funcții de implementare a politicii statului în domeniul cadastrului bunurilor imobile (în continuare – instituție de implementare)** va asigura, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, în conformitate cu documentația de proiect aprobată de către S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, notarea în Registrul bunurilor imobile a interdicției de înstrăinare sau de grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere, cu excepția cazurilor de transmitere în proprietatea sau folosința statului în temeiul prezentei legi.

4. Transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 2 lit. a) și, după caz, al dreptului de folosință sau al altor drepturi reale, prevăzute la art. 2 lit. b), asupra bunurilor se realizează etapizat, după cum urmează:

a) prin derogare de la art. 432 și 433 din Codul civil nr. 1107/2002, la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actului de expropriere de către expropriator, prin efectul prezentei legi se instituie temeiul juridic pentru înregistrarea provizorie a dreptului de proprietate publică sau, după caz, a dreptului de folosință al statului asupra bunurilor prevăzute la art. 2 din prezenta lege.

Dreptul corespunzător supus înregistrării provizorii este afectat de condiția suspensivă privind plata despăgubirilor către expropriat.

Autoritățile competente potrivit prezentei legi vor efectua înregistrările provizorii privind dobândirea drepturilor asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) în Registrul bunurilor imobile, la cererea Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii”.

Actul de expropriere constituie temei suficient pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile de către instituția abilitată cu funcții de implementare a politicii statului în domeniul cadastrului bunurilor imobile (în continuare – instituție de implementare).

b) prin derogare de la art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice, la data realizării condiției suspensive privind plata despăgubirilor către expropriat și a consolidării dreptului real corespunzător al statului, prin efectul prezentei legi, se instituie temeiul juridic pentru atribuirea de drept către domeniul public al proprietății statului a bunurilor indicate la art. 3 din prezenta lege, în privința cărora au fost înregistrate provizoriu drepturile reale potrivit prevederilor de la lit. a) din prezentul punct.

Faptul realizării condiției suspensive se aduce la cunoștința **instituției de implementare** de către Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii”, printr-o confirmare scrisă ce atestă consemnarea/transferul despăgubirii într-un cont special trezorerial potrivit prezentei legi, aceasta fiind suficientă pentru **instituția de implementare** la radierea dreptului înregistrat provizoriu și la înregistrarea definitivă a dreptului de proprietate publică a statului asupra bunurilor imobile expropriate.

4. Urmare a efectuării înregistrării provizorii a drepturilor reale ale statului conform prevederilor pct. 3 lit. a), pot fi inițiate exclusiv lucrările de construcție care fac obiectul proiectelor declarate de utilitate publică de interes național, cu desfășurarea în continuare a procedurii de expropriere a bunurilor în privința cărora a fost înregistrat provizoriu dreptul corespunzător al statului. Deținătorii cu orice titlu ai acestor bunuri sunt obligați, după o prealabilă înștiințare documentată, să permită accesul necesar pentru desfășurarea lucrărilor prevăzute în documentația de proiect aprobată.

5. Actul de expropriere își produce efectele de plin drept, prin efectul prezentei legi, inclusiv în situațiile în care proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 2 lit. a) sau, după caz, titularii drepturilor reale de folosință prevăzute la art. 2 lit. b):

- nu dețin sau nu prezintă un act valabil care să confirme dreptul asupra bunului expropriat;
- nu sunt identificați sau nu sunt cunoscuți;
- sunt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării ori nu pot fi contactați;
- se află în situații de succesiune nedeschisă, succesiune cu moștenitori necunoscuți sau în alte cazuri similare;

6. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile a transferului de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer.

7. După identificarea și instituirea interdicției de înstrăinare a bunurilor imobile necesare pentru expropriere, în termen de cel mult 90 de zile, expropriatorul va aproba actul de expropriere, care va cuprinde în anexă lista bunurilor imobile supuse exproprierii, elaborată în baza proiectului tehnic final, cu numerele cadastrale și suprafețele bunurilor imobile expropriate, precum și categoria de destinație și modurile de folosință ale bunurilor imobile, în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

8. Concomitent cu aprobarea actului de expropriere, Guvernul, prin intermediul Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, va efectua evaluarea bunurilor imobile indicate la art. 2.

9. Expropriatorul va stabili cuantumul despăgubirii cuvenite proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 2 lit. a) și/sau, după caz, titularilor dreptului de folosință sau ai altor drepturi reale, prevăzute la art. 2 lit. b), asupra bunurilor imobile.

10. Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 2 lit. a) și/sau titularilor de drepturi, prevăzute la art. 2 lit. b), asupra bunurilor imobile se stabilesc în baza rapoartelor de evaluare elaborate de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare, eliberate în modul stabilit de legislație, în condițiile prezentei legi și cu respectarea criteriilor prevăzute de legislație, inclusiv:

a) suprafața bunurilor imobile expropriate, modul de folosință, calitatea (gradul de bonitate) bunurilor imobile expropriate, precum și a plantațiilor/culturilor afectate/distruse;

b) suprafața bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință;

c) valorile rezultatelor existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile expropriate sau ale bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință, obținute de la entitățile competente, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere;

d) restrângerea activităților datorate exproprierii;

e) perioada de expropriere a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 2 lit. b), asupra bunurilor imobile.

11. În temeiul prezentei legi se instituie dreptul de acces pentru efectuarea lucrărilor de prospecțiuni geologice asupra bunurilor imobile afectate de lucrările declarate de utilitate publică de interes național, cu obligația de a încheia acorduri cu proprietarii sau coproprietarii acestora și cu respectarea următoarelor condiții:

- proprietarii și coproprietarii bunurilor imobile afectate vor fi **informați în prealabil** cu privire la efectuarea lucrărilor de prospecțiuni geologice, fie prin notificare personală, fie prin informare centralizată prin afișare la sediile autorităților administrației publice locale competente;
- dovada informării va fi realizată printr-o **confirmare scrisă emisă de solicitant**, anexată la documentația aferentă efectuării lucrărilor de prospecțiuni;
- acordurile cu proprietarii și/sau coproprietarii bunurilor imobile în original sau copii.
- evaluarea prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice va fi efectuată de Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor în Domeniul Energeticii” în calitate de expropriator desemnat al Statului, în conformitate cu legislația în vigoare;
- plata despăgubirilor aferente prejudiciilor cauzate de lucrările de prospecțiuni geologice va fi asigurată de către S.R.L. „Vestmoldtransgaz”.

12. În termen de 20 de zile după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Hotărârii Guvernului (Actul de expropriere) cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor imobile (terenurilor) și a dreptului de folosință asupra bunurilor imobile (terenurilor) situate pe amplasamentul lucrărilor de interes național, Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor în Domeniul Energeticii” va afișa Actul de expropriere la sediile autorităților administrației publice locale și îl va publica pe site-urile web oficiale ale acestora, cuprinzând exhaustiv lista bunurilor imobile expropriate.

13. După aducerea la cunoștința publică a Actului de expropriere prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, afișarea la sediul autorităților administrației publice locale (primăriei) în a căror rază se află bunul imobil (terenul) și prin publicare pe site-urile web oficiale ale acestora, expropriatorul, prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor în Domeniul Energeticii”, în termen de 90 de zile, va înainta propunerile de expropriere către expropriați.

14. Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanelor fizice și juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, cuantumul despăgubirii și cererea-model privind plata despăgubirilor.

15. După primirea propunerii de expropriere, proprietarii și titularii dreptului de folosință sau de alte drepturi reale asupra obiectelor supuse exproprierii, menționate la art. 2, sunt obligați să ia măsurile de conservare a acestora. Din momentul primirii propunerii de expropriere, expropriatul, în decurs de 45 de zile, este în drept să-și dea sau nu consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, și anume:

a) în cazul în care proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile expropriate sunt de acord cu cuantumul despăgubirii din propunerea de expropriere, aceștia vor depune cererea cu privire la plata despăgubirii pentru bunurile imobile expropriate, însoțită de copiile certificate ale actelor confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil (terenului) și copia actului de identitate a expropriatului și după caz, a reprezentantului legal al expropriatului;

b) în cazul titularilor de drepturi afectați care nu au recepționat propunerea de expropriere din anumite motive sau nu sunt cunoscuți, sunt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării, al celor decedați, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți, termenul de 45 de zile curge din momentul expirării termenului prevăzut la pct. 12;

c) în cazul în care titularii drepturilor reale au recepționat propunerile de expropriere, dar nu au depus în termenul stabilit cererea și/sau actele confirmative menționate la lit. a) din prezentul punct, expropriatorul prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor în Domeniul Energeticii” va consemna despăgubirea într-un cont special trezorerial timp de 3 ani.

d) după consemnarea despăgubirii de către expropriator într-un cont special trezorerial, măsura suspensivă privind realizarea plății despăgubirii va fi considerată realizată.

16. În termen de 45 de zile de la data primirii propunerii de expropriere, expropriatul este obligat să notifice în scris Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor în Domeniul Energeticii” cu privire la drepturile terților asupra obiectului exproprierii..

17. În situația în care se expropriează o parte dintr-un bun imobil care nu este înregistrat în modul corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza proiectului tehnic final se determină suprafața expropriată, precum și coordonatele punctelor de cotitură ale hotarelor terenului. Înregistrarea terenurilor necesare exproprierii se efectuează în baza planului geometric, aprobat de către Agenția Proprietății Publice, și a actului de expropriere.

18. În situația în care bunurile imobile expropriate sunt proprietatea unei persoane decedate sau, după caz, drepturile expropriate aparțin unei persoane decedate, despăgubirea se va consemna pe numele succesorilor legali care își vor dovedi calitatea de moștenitor cu certificatul de moștenire sau vor prezenta hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă în privința dreptului de proprietate.

19. Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile expropriate și pentru drepturile expropriate se va face în baza cererii titularului și a propunerii de expropriere prin compensație bănească. Cuantumul despăgubirilor va fi transmis titularilor de drepturi într-un cont special trezorerial, în monedă națională, în termen de 60 de zile de la momentul depunerii cererii cu privire la plata despăgubirilor. Termenul de prescripție pentru solicitarea despăgubirilor este de 3 ani din momentul recepționării propunerii de expropriere sau din momentul când expropriatul a aflat sau trebuia să afle despre nașterea dreptului.

20. În cazul în care despăgubirile referitoare la același bun imobil/drept expropriat sunt solicitate în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane îndreptățite, despăgubirile urmează să fie împărțite în conformitate cu legislația aplicabilă și ținând cont de prevederile pct.21.

21. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor drepturilor dovedite prin acte confirmative, inclusiv hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sau prin certificatul de moștenitor eliberat în conformitate cu legislația aplicabilă.

22. În cazul unor eventuale litigii, plata despăgubirilor stabilite se amână până la emiterea și prezentarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, fără să afecteze lucrările de construcție.

23. Pentru situații prevăzute la pct 18, 20, 21, 22, SRL „Vestmoldtransgaz” va asigura compensarea tuturor cheltuielilor necesare pentru înregistrarea drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile.

24. Dacă pentru cauză de utilitate publică este necesară exproprierea unei părți din teren care depășește 60% din suprafața totală, fapt ce va duce la deprecierea considerabilă a bunului, precum și la imposibilitatea de a-l folosi în scopul în care era preconizat până la expropriere, se va expropria terenul în întregime, cu condiția lipsei obiecțiilor din partea proprietarului terenului respectiv.

25. Exproprierea bunurilor imobile din fondul forestier național sau a celor aflate în proprietatea publică a statului ori în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale se face cu titlu de despăgubire doar pentru terenurile proprietate publică a unităților administrativ teritoriale, masa lemnoasă revenindu-i proprietarului respectiv.

26. Tăierea vegetației forestiere de pe terenurile proprietate a autorităților administrației publice locale se va efectua de către executorul lucrărilor de construcție, conform cerințelor legislației aplicabile la cererea S.R.L. „Vestmoldtransgaz”.

27. Tăierea vegetației forestiere de pe terenurile proprietate privată a persoanelor afectate se va efectua de către executorul lucrărilor de construcție, conform cerințelor legislației aplicabile la cererea S.R.L. „Vestmoldtransgaz”.

28. Lucrările de exploatare a masei lemnoase pe terenurile proprietate publică a statului, gestionate de entitățile silvice subordonate Agenției „Moldsilva”, se vor efectua de către entitățile silvice respective.

29. Lucrările de punere în valoare a masei lemnoase, actul de cercetare fitosanitară a vegetației forestiere și documentele de inventariere a vegetației forestiere se vor efectua, după cum urmează:

a) pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, , de către entitățile subordonate Agenției „Moldsilva”, în baza contractelor contracost;

b) pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale și privată, de către întreprinderile silvice subordonate Agenției „Moldsilva”, în baza contractelor contracost încheiate între „Vestmoldtransgaz” S.R.L. și întreprinderile silvice în raza cărora se află terenurile vizate.

Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase revine executorului lucrărilor de construcție a conductelor de transport al gazelor naturale

30. Tăierea plantațiilor pomicole/viticole și defrișarea cioturilor după tăiere de pe suprafețele expropriate le revine executorului de lucrări. Masa lemnoasă le revine titularilor de drepturi afectați.

31. În cazul în care titularii de drepturi asupra obiectelor supuse exproprierii nu sunt de acord cu despăgubirea propusă de expropriator, aceștia au dreptul să depună către Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor, înființată la nivelul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor în Domeniul Energeticii”, contestații împotriva propunerii de expropriere, prin care să înainteze propriile exigențe cu privire la cuantumul despăgubirii, însoțite de documente justificative.

32. Contestațiile vor fi soluționate în termen de 60 de zile de către Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor. Decizia comisiei se comunică părților în termen de 15 zile de la adoptare și servește drept temei pentru determinarea cuantumului despăgubirii, care nu poate fi mai mic decât cel stabilit în propunerea de expropriere.

. Întâmpinările împotriva propunerilor de expropriere se soluționează în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

33. În cazul în care expropriatul este nemulțumit de cuantumul despăgubirii stabilit în decizia Comisiei pentru soluționarea întâmpinărilor, acesta poate contesta decizia în instanța judecătorească competentă în termen de 3 ani, care curge de la data la care i-a fost comunicată respectiva decizie de stabilire a cuantumului despăgubirii, fără a putea contesta drepturile reale obținute de stat și înregistrate provizoriu, dreptul de proprietate și/sau alte drepturi prevăzute la art. 2.

34. În sensul prezentei legi:

a) Expropriator semnifică statul Republica Moldova, în persoana Guvernului, prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor în Domeniul Energeticii”.

b) Expropriat semnifică persoana titulară a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege sau a dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege, expropriate în condițiile prezentei legi;

- c) Act de expropriere semnifică hotărârea Guvernului;
- d) Afectat temporar de lucrările subterane necesare pentru construcția conductei de transport al gazelor naturale, semnifică afectat pe întreaga durată de executare a lucrărilor menționate.